

Isidor Marí (president de la Secció Filològica), Salvador Giner (president del IEC), Montserrat Casas (rectora de la UIB) i Francesc Antich.

Un segle d'acadèmia del català

La Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans inicià a Palma els actes commemoratius del primer centenari.

El Teatre Principal de Palma fou l'escenari escollit per l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) per a celebrar el primer acte de commemoració del centenari de la Secció Filològica. Durant els mesos vinents, i durant tota la resta de l'any, el IEC farà actes semblants a tots els Països Catalans.

L'acte. El IEC va voler començar els actes commemoratius del centenari a Palma, no pas arbitràriament, sinó perquè la presència balear ha estat una constant –des dels inicis i durant tot el segle– a la Secció Filològica. De fet, la primera reunió de set acadèmics, el maig del 1911, fou presidida pel mallorquí Antoni Maria Alcover. Un segle més tard, un altre balear, en aquest cas eivissenc, Isidor Marí, “torna presidir la Secció Filològica”,

recordava el president del IEC, Salvador Giner.

A l'acte al Teatre Principal, amb una assistència de més d'un centenar de persones, el president del govern balear, Francesc Antich, digué que el seu executiu sempre havia prestat col·laboració al IEC i mostrà el desig que el català sigui “un instrument de cohesió social i entesa entre les persones”. Tampoc no faltà a l'acte la rectora de la Universitat de les Illes Balears, Montserrat Casas, reelegida no fa pas gaire. Entre més, també s'hi pogueren veure representants del món universitari, editorial i cultural, com ara Gabriel Janer Manila, Maria Barceló, Guillem Rosselló, Antoni Vidal, Joan Perelló, Francesc Moll, Climent Picornell, Gabriel Bibiloni, Josep Grimalt, Joan Melià i Felip Munar.

L'acte girà entorn de les figures d'Antoni Maria Alcover i Pompeu Fabra, amb la finalitat de subratllar públicament la complementarietat de l'obra de tots dos lingüistes a la primera Secció Filològica del IEC, que van impulsar la recuperació de la llengua catalana. Segons l'Institut, “d'una banda la gran mobilització de la societat de tot el territori lingüístic aconseguida per Alcover, i d'una altra el rigorós esforç d'ordenació i d'institucionalització de Fabra, van confluïr en un mateix objectiu”: la recuperació del català que, progressivament, s'ha anat fent realitat en el curs del segle XX.

Futur del català. La presentació del primer acte del centenari de la Secció Filològica va consistir en una conferència informativa a Palma, a la seu de l'Institut Ramon Llull, a càrrec de Salvador Giner, president del IEC; Isidor Marí, president de la Secció Filològica; i Damià Pons, delegat del IEC a les illes Balears.

Durant la conferència de premsa, el president del IEC va fer un esment

Marí i Giner, al costat de Damià Pons, delegat del IEC a les Balears.

especial al fet que la Secció Filològica “és l’acadèmia del català, cosa que és reconeguda internacionalment per la resta d’acadèmies i universitats del món”. Explicà que en l’origen el IEC tenia la voluntat de ser una acadèmia de les arts i les ciències i que “ben aviat” es fixà l’objectiu de “ser-ho també de la llengua”, per la qual cosa el 1911 “es creà la Secció Filològica”.

Tot seguit, prengué la paraula el president actual de la Secció, Isidor Marí, que feu un repàs de les dificultats –“que hi són, no es pot negar”– que pateix encara la normalització del català avui dia. Però també es volgué mostrar “optimista, perquè hi ha dades per a l’optimisme: mai tanta gent com ara no havia usat el català”. Recordà que el català “ha passat moments molt difícils, com les dictadures de Primo de Rivera i el franquisme” i que ha anat “sempre endavant”.

Si algunes èpoques del passat han estat difícils, Marí no volgué amagar que actualment la reconeixença externa del català també ho és, un problema. Es mostrà dolgut pel “poc reconeixement de la igualtat que té el català respecte a les altres llengües. Ni a l’estat espanyol ni a la Unió Europea ni a l’ONU no se’l reconeix igualment que altres llengües. I volem que el català sigui una llengua reconeguda en peu d’igualtat”. Precisament per a ajudar a aquest objectiu, el centenari de la

Secció Filològica és una “oportunitat perfecta per a mostrar la nostra tasca i la necessitat de promocionar socialment més el català a totes les terres de llengua catalana”. Durant tot el 2011 es faran actes arreu del territori. El IEC no vol que “siguin estrictament oficials”, sinó que també hi hagi “actes populars”.

Any de la Paraula Viva. Precisament per a animar popularment l’ús del català, el IEC activa aquest 2011 l’Any de la Paraula Viva. Una campanya que pren el nom en homenatge a Joan Maragall, un dels primers membres de la Secció Filològica, en l’any del centenari de la seva mort. L’Institut recorda que “Maragall afirmava, a l’*Elogi de la paraula*, que la paraula és ‘la cosa més meravellosa d’aquest món’ i n’exaltava ‘la seva misteriosa força creadora’”. Precisament el nom *Any de la Paraula Viva* serveix perquè la Secció Filològica, juntament amb la Institució de les Lletres Catalanes, convoquin “tota la societat –mitjans de comunicació, escriptors, professionals de la paraula, docents, entitats culturals, el món empresarial i tots els usuaris de la llengua– a promoure al llarg d’aquest any tot tipus d’iniciatives que contribueixin a descobrir, compartir, exercitar i celebrar la vitalitat, la creativitat expressiva i el dinamisme innovador de la llengua catalana”. Es preveu que l’abril del 2012 es celebrin les Festes de la Paraula Viva, en què “es presentarà una selecció de les aportacions més rellevants que s’hauran dut a terme al llarg de l’any”.

Miquel Payeras

El model lingüístic suís i el PP balear

El president de la Secció Filològica del IEC, l’eivissenc Isidor Marí, es mostrà convençut que l’únic camí respectuós amb totes les llengües diferents de la castellana que hi ha a Espanya és el model suís. A Suïssa, les tres llengües majoritàries –alemany, italià i francès– són considerades oficials, bé que a l’administració, a l’escola, als mitjans de comunicació, etc., hom empra només la llengua de la respectiva zona lingüística; té aquest mateix tractament el romanx, parlat només al cantó dels Grisons (per un 0,6% dels ciutadans suïssos). “Una situació que, quant a l’existència dels idiomes, és semblant a l’estat espanyol però, en canvi, no hi ha el mateix respecte que hi ha allà per la diversitat. Allà és inimaginable que algú digui que aquesta riquesa és una ‘torre de Babel’ o es vulgui fer befa del dret d’usar aquests idiomes al parlament comú.”

Marí també hagué de donar la seva opinió sobre la possibilitat que el PP balear guanyi les eleccions autonòmiques per majoria absoluta i, per tant, pugui formar govern i complir allò que ha dit respecte al català: que canvià la legislació perquè els pares triïn la llengua vehicular a l’escola, que el català no sigui un requisit sinó un mèrit per a accedir a la funció pública, etc. Per al president de la Secció Filològica “qualsevol trava o actitud contra la normalitat del català és un esforç antisocial que esperam que no es produeixi”. Segons Marí, “hi ha gent que quan s’acosten les eleccions té tendència a fer declaracions precipitades i fins i tot demagògiques” sobre el català. “Hem de confiar en el sentit comú tant dels ciutadans com de tothom, i que aquests tendències a la demagògia no es confirmen quan s’estigui governant”.